

ПЕРЕДМОВА

Сучасні реалії управлінських процесів вимагають об'єднання наукових досліджень і технологічних розробок. Наступає новий етап зв'язку науки та практики, що є запорукою успіху у будь-якій сфері діяльності, і в лісівничій галузі зокрема. Філософи стверджують: в усіх науках і мистецтвах плодом є практика. Сьогодні диктує нові вдосконалені форми управління лісами, які мають охопити всі напрямки розвитку галузі та втілити наукові досягнення у виробництво.

Генеральна Асамблея ООН проголосила нинішній рік Міжнародним роком лісів, щоб привернути увагу до проблеми скорочення площі зелених насаджень на планеті у зв'язку з незаконними рубками, пожежами та деградацією земель. Міжнародна спільнота занепокоєна цими глобальними проблемами і намагається знайти шляхи ефективного управління лісами задля їх збереження і примноження. Не лишаються осторонь цих процесів і лісівники України – професіонали, науковці та просто талановиті люди, від діяльності яких залежить успішний розвиток лісового господарства.

Саме цього року, присвяченого лісам, побачило світ теоретичне і науково-практичне видання «Лісовий науковий журнал». Державне агентство лісових ресурсів України спільно з фаховими науковими установами пропонує вашій увазі можливість поєднання плідної співпраці лісівників різних країн. Така згуртована робота фахівців створює вагоме підґрунтя для вітчизняних та зарубіжних наукових розробок, починань та ініціатив у аспекті погляду на європейський досвід ведення лісового господарства.

Метою створення «Лісового наукового журналу» є не лише інформувати читачів про сучасні тенденції розвитку галузевої науки, а ще й допомогти використати необхідну інформацію у повсякденній роботі. З одного боку видання висвітлюватиме наукові полеміки наукової полеміки про події, що відбуваються в галузі, а з іншого – сприятиме формуванню наукової стратегії розвитку лісового господарства України на основі досвіду роботи багатьох інституцій Європи чи світу.

У зв'язку з цим вважаємо за потрібне у першому випуску журналу окреслити пріоритетні напрямки розвитку лісового господарства України, які й мають стати основою науково-практичної дискусії на сторінках новоствореного видання.

1. Забезпечення ефективного управління лісовим господарством, що можливо за умов:

- підтримки лісів державної власності, ефективного використання сучасних технологій, поєднання державного і приватного партнерства при виконанні лісгосподарських операцій;

- створення законодавчої та нормативної бази для стимулювання приватної власності на ліси на приватних землях;

- збереження і розвитку системи полезахисних смуг як основного елемента агролісомеліорації;

- удосконалення системи обліку, інвентаризації та лісовпорядкування в лісовому господарстві;

- ведення лісового господарства на засадах сталого розвитку.

2. Ефективне, комплексне і збалансоване використання лісових ресурсів.

Систематичне нарощування та ефективне використання лісових ресурсів, є основою економічної системи управління, за рахунок яких галузь отримує власні кошти для відтворення лісів, проведення лісівничих, лісоохоронних та інших заходів передбачає такі методи:

- впровадження принципів невиснажливого лісокористування, забезпечення комплексного використання лісових ресурсів на основі розвитку лісової інфраструктури та екологічнобезпечних технологій;

- формування цивілізованого ринку продукції лісового господарства та ціноутворення для забезпечення вітчизняного виробництва деревиною на основі розвитку державно-приватного партнерства та підтримки малого і середнього бізнесу;

- створення ефективних інструментів фінансування та оподаткування лісового господарства.

3. Розвиток інвестиційної діяльності, впровадження державно-приватного партнерства. Основною метою цього напрямку є залучення коштів приватних інвесторів для сучасних технологій лісозаготівель, створення лісової інфраструктури та переробки деревини. Реалізувати мету можливо за допомогою введення податкових пільг для стимулювання виробництва біопалива, глибокої переробки деревини, ввезення екологічнобезпечних механізмів для лісозаготівель, а також – розвитку вітчизняного машинобудування для потреб лісового господарства.

4. Забезпечення екологічної ролі лісів шляхом:

- дотримання оптимального балансу площ земель природно-заповідного фонду в лісовому господарстві;

- планування лісгосподарських заходів за ландшафтно-водозбірним принципом;

- стимулювання застосування екологічнобезпечних технологій у лісозаготівлях;

- збільшення лісистості територій до оптимальної за рахунок передачі і заліснення деградованих земель;

- забезпечення просвітницької роботи в школах, створення мережі лісівничо-просвітницьких центрів тощо.

Основною метою вказаних пріоритетів є розширення та збереження лісового фонду держави, забезпечення сталого розвитку лісового господарства.

Викладене дає підстави акцентувати увагу на необхідності розширення напрямів наукових досліджень, представлених у виданні. Зокрема, практиків цікавлять розробки таких концептуальних питань:

– Розроблення механізмів реалізації регіональної політики з нарощування темпів відтворення лісів та збільшення їх площі. На сьогодні маємо обмежену кількість коштів на створення нових лісів, складний механізм надання земель для лісорозведення та високу вартість виконання робіт з отримання правовстановлювальних документів на землю. За рахунок розроблених механізмів передбачається досягнення головної мети – збільшення загальної площі лісів та своєчасне відновлення насаджень на зрубках.

– Аналіз впровадження плану заходів щодо реалізації Концепції створення єдиної державної системи електронного обліку деревини. Зараз у країні відсутня оперативна та достовірна інформація про баланс деревини, яка заготовлюється всіма постійними лісокористувачами, відсутній також і контроль за законністю походження деревини. Якісний аналіз проблеми дасть можливість створити єдину державну систему електронного обліку деревини, яка дозволить аналізувати інформацію щодо походження якості та обсягу деревини на всіх етапах її обігу, від таксації та відведення лісосіки до відвантаження деревини кінцевому споживачеві.

– Розроблення стратегії удосконалення лісовпорядкування і обліку лісів. Лісовпорядкування має забезпечити інвентаризацію та оцінку лісових ресурсів для належної організації їх охорони і захисту, раціонального використання і відтворення, а також підвищення культури ведення лісового господарства. Це сприятиме плануванню лісогосподарського виробництва, переведенню лісовпорядкування на ГІС-технології, проведенню державного обліку лісів.

– Дослідження напрямків оптимізації лісозаготівельних робіт та правил рубок. Нинішня направленість підприємств на сталий розвиток вимагає переоснащення на сучасну високопродуктивну техніку, зменшення енергоємності валового продукту, раціонального використання лісосировинних ресурсів.

– Аналіз позитивного досвіду європейських країн у питаннях охорони лісів від пожеж задля збереження природних екосистем і ресурсного потенціалу лісів.

– Вивчення шляхів забезпечення ефективного захисту лісів від шкідників і хвороб з метою збереження лісових насаджень та попередження втрат лісового господарства.

– Розвиток лісової селекції, направленої на вирощування стійких і високопродуктивних лісів.

– Пошук шляхів збереження біологічного різноманіття в лісах з метою збалансованого розвитку сировинних і соціальних цінностей лісу, ефективного утримання і розвитку інфраструктури природо-заповідних об'єктів.

На сьогодні перелічені критерії в галузі поступаються показникам сусідніх європейських країн.

Охопивши у своїх дослідженнях увесь спектр проблем, розвитку лісового господарства України, і запропонувавши реальні та зважені шляхи їх вирішення, кожен автор зробить вагомий внесок у спільну справу – вивести лісівничу галузь на якісно новий щабель європейського рівня розвитку.

«Лісовий науковий журнал», сподіваюся, стане достойним новаторським плацдармом як для вже сформульованих поглядів, розробок, теорій, так і для таких, що лише зароджуються. Наш журнал уже став місцем для науково-виробничої полеміки фахівців із різних країн. Множинність і багатоаспектність представлених суджень є показником актуальності проблем лісівництва не лише для науки, а й, насамперед, для практичного впровадження.

Шановні автори та читачі, можливість висловити ваші думки, погляди, тенденції в напрямку розвитку лісового господарства на сторінках нашого журналу є відкритою і створеною саме для вас. Наша мета – розробити сучасне, актуальне, науково-прикладне видання, на сторінках якого знайдуть місце теоретичні надбання і звучатиме голос практики, стверджуючи нерозривний зв'язок виробництва з наукою.

Щиро сподіваємося, що наш журнал надасть можливість науковцям, спеціалістам, усім, хто має власну думку з актуальних лісівничих питань, поділитися своїми ідеями. Номер, що дає старт виданню, містить у собі широке коло лісівничих питань, які турбують потенційних читачів і авторів. Отже ми розраховуємо на вашу активну позицію при спільному формуванні цікавого й пізнавального видання у царині лісового господарства.

Ю. М. Марчук,
головний редактор